

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 45 (1588) 1987 m. lapkričio 11 d.

Melbourne

XXXII M E T A I

LITUVIAI PASAULYJE

Išlaisvintas kun. Jonas Kastytis Matulionis

KADA BUS IŠLAISVINTI KITI?

Vatikano radijo dienraštis, cituodamas spaudos agentūras, praneša, kad iš sovietinio lagerio yra paleistas kun. Jonas Kastytis Matulionis. Žinią Maskvoje spaudos agentūroms perdavė buvęs sąžinės kalnys rusas Aleksandras Ogorodnikovas, kuris buvo telefonu susisiekęs su Vilniumi.

Kun. Jonas Kastytis Matulionis po jo areštavimo 1984 metų lapkričio mėnesį kalėjime ir lageryje buvo išlaikytas beveik ištisus trejus metus. Sovietinio teismo jam paskirta trijų metų bausmė turėjo baigtis šių metų lapkričio 8 dieną. Taigi paleidimas buvo paankstintas tik kelioms savaitėm, nors iš Lietuvos ir iš užsienio nuolat ėjo prašymai į Maskvą, kad kun. Jonas Kastytis Matulionis, kaip nieku nenusikaltes, būtų tuoj paleistas iš lagerio. Vienintelis jo "nusikaltimas" (kabutėse!) buvo tai, kad Vėlinių proga Kybartuose surengė procesiją iš bažnyčios į kapines...

Kunigo Matulionio sveikata visada buvo labai silpna. Nepakeliamos priverčiamųjų darbų lagerio sąlygos ją visai palaužė. Spaudos

agentūros rašo, kad iš kunigo Jono Kastyčio bėpaliko "tikėtai griaučiai", nes jo svoris yra sumažėjęs iki 40 kilogramų.

Paskutiniu laiku lageryje jam nuolat buvo siūloma pasirašyti malonės prašymą, prisipažįstant prie teismo primestų tariamų nusikaltimų. Tačiau kun. Matulionis nesutiko veidmainiauti ir kalbėti prieš savo sąžinę. Į prievartavimus jis visada atsakydavo: "Mane nuteisė neteisingai". Norėdamas išvengti nuolatinių prievartavimų, jis parašė laišką prokurorui, prašydamas, kad paliktų lageryje iki bausmės pabaigos.

Vatikano radijo dienraštis, pagal agentūrų pranešimus skelbdamas žinią apie kun. Jono Kastyčio Matulionio išlaisvinimą, primena ir kitų dviejų lietuvių kunigų - Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus likimą. Abiejų kunigų padėtis kelia didelį susirūpinimą. Jau trys mėnesiai niekas, net šeimos nariai Lietuvoje, neturi jokių žinių apie kun. Alfonsą Svarinską, kuris sovietiniuose lageriuose jau yra iškalėjęs dvidešimt metų. Jo

sveikata esanti taip pablogėjusi, jog paskutiniu metu yra dedamos pastangos jį perkelti į Vakarus, kad čia galėtų būti atitinkamai gydomas.

Užsienio spaudą pasiekė žinia, kad kun. Sigitui Tamkevičiui paskirtoji šešerių metų lagerio ir ketverių metų tremties bausmė esanti sumažinta. Nuo 1983 metų gegužės mėnesio kalinamas kun. Tamkevičius iš lagerio būsiąs paleistas ateinančių metų gegužės mėnesį. Ketveri metai tremties esą sumažinti iki dviejų metų. Bet jeigu tai - klausia užsienio spauda - yra tiesa, ką reiškia Maskvos Reliųjų reikalų tarybos pirmininko Karčevo užtikrinimas Amerikoje, kad iki lapkričio mėnesio Sovietų Sąjungoje būsią išlaisvinti visi sąžinės belaisviai?!

Vatikano radijo dienraštis primena, kad Lietuvoje šių metų pradžioje 46.000 asmenų pakartotinai pasirašė prašymą, kad visi trys lietuvių kunigai iš lagerių būtų tuoj išlaisvinti ir grąžinti į pastoracinį darbą Lietuvos vyskupi-jose.

LRTV

Kunigas Jonas Kastytis Matulionis Kybartų Dieviškojo Išganytojo parapijos bažnyčioje prie klebono kun. Sigito Tamkevičiaus klausyklos, kurį 1983 m. sovietai nubaudė 12 metų į koncentracijos lagerius, o kun. Kastytis Matulionį 1984 m. lapkričio mėnesį - 3 metams į kalėjimą ir lagerius. Šioje Kybartų bažnyčios sienoje 1980 m. palaidotas iškankintas kunigas Virgilijus Jaugelis. Kybartų bažnyčia tapo kankinių bažnyčia.

— JAV Kongreso 25 senatoriai spalio 22 d. pasirašė ir pasiuntė laišką į Maskvą Reliųjų reikalų tarybos pirmininkui Kharčevui, reikšdami susirūpinimą Lietuvos sostinės Vilniaus vyskupo Julijono Steponavičiaus likimu ir prašydami sovietinę valdžią jam leisti iš tremties sugrįžti atgal į Vilniaus arkivyskupiją ir joje eiti savo ganytojiškas pareigas. Senatoriai atkreipia dėmesį, kad vyskupas Steponavičius jau beveik prieš 27 metus buvo ištremtas iš savo vyskupijos be teismo sprendimo vien dėl to, kad priešinosi valstybės kišimuisi į Bažnyčios vidaus reikalus, kad atsisakė uždrausti kunigams katekizuoti vaikus, o jaunimui dalyvauti procesijoje, pa tarnauti Mišiose, kad pasipriešino valdžios siekimam kontroliuoti kandidatų parinkimą į kunigų seminariją.

— Vatikano radijas, remdamasis Kestono katedros Anglijoje pasiekusiomis žiniomis, Lietuvos katalikai yra paskelbę specialią maldos savaitę už religinės laisvės atstatymą Lietuvoje, už kalinamus sąžinės kalinius ir už visus, kurie dėl savo religinio tikėjimo yra šmeižiami ir persekiojami. Ta intencija visose Lietuvos bažnyčiose buvo meldžiamasi nuo spalio 23 dienos iki spalio 30-tos.

— Čikagos dienraštis plačiai skaitomas "Chicago Sun Times" atspausdino ilgą pasikalbėjimą su neseniai į JAV atvykusiu prof. Vytautu Skuodžiu. Straipsnis pristatomas stambia antrašte "Izoliacija ir žiaurumai sovietiniame kalėjime". Prof. Skuodis pasakoja amerikiečių dienraščiui apie savo patirtus šurpius išgyvenimus nuo arešto Vilniuje 1980 m. iki netikėto išlaisvinimo šiais metais. Jis buvo nuteistas dvylikai metų katorgos. Ši sunki bausmė jam buvo paskirta už žmogaus teisių gynybą ir už parašymą disertacinės studijos apie dvasinį genocidą Lietuvoje, iškeldamas ateistinio komunizmo lietuvių tautai daromą žalą. Siame pasikalbėjime profesorius Vytautas Skuodis vienu sakiniu išvadoje taria savo ir kitų sąžinės kalinių patirtus išgyvenimus sovietų kalėjimuose ir lageriuose: "Su mumis elgėsi kaip su gyvuliais".

— Meškuičiuose, Kauno arkivyskupijoje, netoli Šiaulių, buvo palaidotas spalio 12 d. vietinis altaristas jubilias kun. Jonas Aleksišunas, 86 metų amžiaus. Tai jau 14-tas šiomet Lietuvoje miręs kunigas. Kauno arkivyskupijoje iš viso yra 122 bažnyčios. Jau daugiau kaip 30 iš jų nebeteri savo kunigo ir turi būti aptarnaujamos iš kitur atvykstančių kunigų, kurie ir savo parapijose yra per daug apkrauti sielovados darbu. Visose šešiose Lietuvos vyskupi-jose jau apie 160 parapijų neturi savo kunigo, o į Kauno kunigų seminariją sovietų okupacinė valdžia teleidžia tik mažam norinčių skaičių į ją įstoti.

— Tikintieji Lietuvoje ir užsienyje yra labai susirūpinę kunigo Alfonso Svarinsko likimu, žinodami, kad dėl ilgo kalinimo sunkiausiose sąlygose jo sveikata yra labai susilpnėjusi. Dėl jo išlaisvinimo prašymus sovietinei valdžiai yra pasiuntę įvairūs Vakarų veiksniai ir organizacijos: amerikiečiai kongresmenai, žymaus amerikiečių negrų teisių gynėjo Martin Luther našlė Loreta King, kuri dėl kunigo Svarinsko išlaisvinimo pasiuntė laišką pačiam Gorbačioviui. Užsienyje dedamos pastangos, kad niekuo nenusikaltes kalinami lietuviai kunigai būtų išlaisvinti.

Juozas Mikštās

O VISAGALI KRISTAU KARALIAU, IŠGIRSKI MALDĄ VARGŠŲ BEDALIŲ

O Visagali Kristau Karaliau,
Gelbėk mūsų Gimtąją Šalį,
Kur žmonės žodį tiesos tarti bijo,
Nešdami sunkią krašto vergiją.

Ten okupantas Tavo šventoves
Trypia, prie kelio kryžius
išgriovęs.
Stiprinki dvasią vargšų bedalių
Tėvynėj kryžių, rūtų, berželių.

Lai ten vėl žydi laisvė, gerovė,
Kurį ateiviai žiauriai sugriovė.
Nušluok galybę Kremliaus
šėtono —
Viso pasaulio smauglio raudono.

Ir viešpatauki Lietuvai mūsų,
Laisvai nuo siaubo, laisvai nuo
rusų.

1987 m. Kristaus Karaliaus Šventė
išeivijoje

Mirusiųjų kapų išniekinimas Lietuvoje

OKUPANTAI PRALENKIA IR HUNUS

Sovietijos komunistų partijos šefo Michailo Gorbačiovo paskelbtas šūkis "glasnost" (atvirumas, viešumas) yra ir mums įdomus. Atrodo, kad susidaro sąlygos netik kritikuoti valdžios biurokratų darbus, bet ir atskleisti kai kuriuos bolševikų praeities žiaurumus, niekšybes, spausdinti rašytojų kūriniai, kurie vienu ar kitu požiūriu nebuvo palankūs sovietiniam režimui. Tačiau M. Gorbačiovas ir jo artimi pareigūnai pabrėžia, kad bet kokia valdžios praeities ar dabarties kritika turi būti "socializmo rėmuose".

Ir okupantų spauda Lietuvoje pasidarė atviresnė, įdomesnė, teisingesnė. O juk ligi šiol ji buvo be galo neįdomi, sausa, "nususinta" cenzūros. Žinoma, ta pati spauda ir dabar, kaip ir seniau, intensyviai šmeižia vakariečius, ypač Ameriką, o "užsienio buržuazinius nacionalistus lietuvius" puola dar daugiau, kaip anksčiau. Sakysime, kai Vilniuje, Rygoje, Taline neseniai vyko demonstracijos, tai okupantų spauda jų sukurstymą priskyrė beveik išimtinai "Amerikos Balsui", "Laisvosios Europos", "Laisvės" radijams, nors kaip žinome, šios institucijos kurstytais nesiverčia ir ribojasi tik teisingos informacijos apie pasaulio įvykius pateikimu.

Vis dėlto iš sovietinių melų pelų maišo galima išsirinkti ir šiek tiek "grūdų", taip sakant, šiek tiek teisybės, kuri vietomis yra šurpi ir žiauri.

Štai "Gimtajame krašte" (Nr. 34, 1987. VIII. 20-26) yra paskelbtas įdomus Aldonos Žemaitytės parašytas reportažas "Kėdainiai restauruoja savo didybę". Autorė pateikia šiek tiek duomenų, kaip atrodo restauruojamas Kėdainių senamiestis. Kaip žinome, Kėdainiai jau nuo XVI amžiaus buvo labai svarbus kultūros centras. Klestėjo amatai, veikė mokyklos, buvo statomos bažnyčios, įsteigta biblioteka, spaustuė. Čia susiformavo svarbūs reformatų - Žemaitijos srities centras. Pastatyta stilinga rotušė, įvairių cechų rūmai, nemaža mūrinių namų. Vienas iš įdomiausių architektūros paminklų yra ligi šiol išlikęs šv. Juozapo bažnyčios pastatas, statytas 1766 m. Pokario metais jis buvo iš katalikų atimtas (Jos istorija ir architektūros aprašymas paskelbtas "Lietuvos bažnyčių" 111 tome, 243 - 244 psl.). Bet paskaitykime ką rašo A. Žemaitytė: "Yra čia ir keistesnių dalykų. Tarp Taikos ir Tarybų gatvių yra elektros aparatūros gamykla, priklausanti "Effos"

.....

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

.....

susivienijimui. Ji įsikūrusi buvusio XVII a. vienuolyno patalpose, taigi architektūros paminkle; tai liudija prie jos sienos pritvirtinta lentelė, įspėjanti, kad paminklas saugomas valstybės. Tokia pat lentelė kabo ir prie medinės architektūros paminklo - Šv. Juozapo bažnyčios, esančios gamyklos kieme. Bažnyčią baigia užgožti aplink stovinčios galingos mašinos, jos varpinė skęsta mazuto balose, dilgėlynuose, o šalia, ant tvoros, kabo kitas užrašas - "Juodojo metalo laužo rinkimo aikštelė". Architektūros paminklas nyksta tiesiog akys". Bet yra dar "gražesnių" reiškinų. A. Žemaitytė šitaip liudija:

"Niekap negaliu užmiršti tokio epizodo. Židikai. Šatrijos Raganos koplytėlės rūšys su rašytojos palaikais. Koplytėlės sargas kviečia nusileisti į rūsi; prieš nesusingaudančių svečių akis staiga pakelia karsto dangtį ir su naiviu pasididžiavimu rodo, kas per keliasdešimt metų beliko iš gražios ir prakilnos M. Pečkauskaitės. Jis maloniai paaiškina, kad šitaip intriguoja ne pirmą ir ne dešimtą. Šventvagystė? Eilinis to žmogaus akumas?" Bet tai dar neviskas.

XVII a. viduryje Kėdainiai, kaip minėjome, pasidarė svarbus Lietuvos reformatų centras, kurį sumaniai kūrė kunigaikščiai Radvilai. 1600 m. jie atėmė iš katalikų bažnyčią ir atidavė reformatams, bet 1627 m. vėl grąžino katalikams. Viskas buvo atlikta taikaus abiejų religijų sugyvenimo dvasioje. 1626 m. Radvilai pradėjo statyti reformatam skirtą didingą mūro bažnyčią, kuri 1656. VI. 27 buvo pašventinta. Prie bažnyčios gyveno superintendantas, keli kunigai, buvo mokykla ir kitos kultūrinės institucijos. Po bažnyčios pastatu esančiuose erdvuose rūsiuose buvo laidojami Radvilai, kai kurie kiti didikai bei parapapiječiai. Kai Vyžuonų bažnyčia 1656 atiteko katalikam, iš jos rūsių buvo į Kėdainius pervežti kai kurie žymiųjų Radvilų palaikai su jų puošniais karštais. Ilgus amžius Kėdainių reformatų bažnyčia buvo jų labai svarbi šventovė.

O kas įvyko pokario metais? Vėl tekalba Aldona Žemaitytė: "Tai,

kas prieš porą metų atsitiko Kėdainiuose, pranoksta visas Židikų koplytėlės sargo fantazijas. Paskyrus kalvinų bažnyčią koncertų salei, rūsiuose buvo suprojektuoti sanitariniai mazgai (mūsiškai tarant - išvietės, Br. Kv.), rūbinės ir kitos buitinės patalpos... Tik kai buvo paliepta šventoriuje iškasti duobę broliškam kapui, į kurį būtų suguldyti iš rūsių kriptų iškraus tyti Kėdainių šviesuomenės ir didikų palaikai, pasižiūrėta, kad buitinės patalpos suprojektuotos kriptų vietoje. Kilo skandalas. Paminklų saugininkų dėka buvo sudaryta autoritetinga istorikų, menotyrininkų, antropologų komisija, projektą imtasi perdirbti, o dalis palaikų išvežta į Vilnių tirti. Beje, dar prieš 10 metų tarp kitų mumių, "Volgoje" sostinę pasiekė ir Jonušas Radvila.

Str. autorė toliau aiškina, kad "dabar jau viskas gerai". Bažnyčioje įrengta koncertų salė, išvietės įrengiamos greta stovinčiame name, o Radvilų ir kitų švietėjų palaikai būsią vėl perkelti "į amžino poilsio vietą". - "Bet kriptų atidarymas buvo dingstis Kėdainių paauglių barbariškuumui, kurie nesidrovėję lįsti į rūsius, ardyti palaidojimus".

Sios kelios citatos iš sovietinės spaudos raštų mus nuteikia be galo liūdnai. Juk mirusiųjų kapai yra visų tautybių, visų tikybų ir net netikinčiųjų šventa, gerbiama vieta. O kaip su jais elgėsi sovietiniai "restauruotojai", "planuotojai" ir tų planų vykdytojai? Juk mirusiųjų kapų nemiekindavo net viską naikinusieji hunai, o "broliškus kapus" nukankintoms aukoms išgalvojo tik rusiškieji bolševikai su vokiškais naciais...

Tačiau, kas čia paskelbta, dar nėra viskas. Per "glasnost" paviršių prasmuko tik maža dalelė žiaurumų, kuriuos įvykdė pokario metais okupantai. Norėtumėm apie juos daugiau patirti, nes išsiviję toli gražu pasiekia ne visos žinios šiuo zeikalu ir tik dalis okupantų niekšybių atskleista mūsų raštuose, knygoje. O juk apie juos žinoti turime visi lietuviai, įskaitant ir išsivius, nes lietuviškos kultūros paminklai, mūsų mirusiųjų kapai yra ne okupantų, bet visos lietuvių tautos, praeities ir ateinančias kartas įskaitant, nuosavybė.

Pasaulinė Misijų Diena buvo minima spalio 18 d. Šiuo metu žemėje yra 5 milijardai žmonių, du trečdaliai jų dar nepažįsta Kristaus arba vis dar nepripažįsta. Misijų sekmadienis kaip tik ir skatino visus tikinčiuosius, visus pakrikštytuosius, vyrus ir moteris, jaunos ir senus, dvasiškius ir pasauliečius liudyti Kristų pasauliui ir visiems žmonėm pranešti, kad Dievas tapo žmogumi dėl mūsų ir dėl mūsų išganymo. Tokio nepaprasto, unikalaus įvykio žmogaus istorijoje negalima nutylėti!

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

Įvykiai

● **Canberra.** Gyventojų 1986 daviniais, Australijoje gausiausia religinė grupė jau yra katalikai, pralenkę anglikonus. Katalikai sudaro 26.1% visų gyventojų, anglikonai 23.9%. Katalikų bendras skaičius 4 milijonai ir 60 tūkstančių.

● **Brisbane.** Queenslando Tautinės partijos konferencija pasitraukia nuo premjero Bjelke Petersen vestos linijos, remia kontroliuojamą prostituciją, automatus kondomų pardavinėjimui ir nori, kad premjeras greičiau pasitrauktų iš pareigų. Partijos prezidentas R. Sparkes peikia savo premjerą dėl jo nepavykusios kampanijos tapti ministru pirmininku.

● **Melbournas.** Spauda praneša apie valdžios mokyklose žlungančią discipliną. Per pirmąjį šių mokslo metų ketvirtį iš klasių buvo pašalinti 1.438 mokiniai už smurto veiksmus, mokytojų grasinimą, už muštynes su kitais mokiniais. "The Age" pranešimu, šiemet valdžios mokyklose dėl blogo elgesio buvo iš klasių išvaryti virš penkių tūkstančių mokinių.

● **Melbournas.** "The Age" XI. 9 laidoje skyrė platų straipsnį apie Violetą Rakauskaitę - Shtromas, estrados žymią dainininkę, ištrūkusią iš "Didžiausio pasaulyje kalėjimo - Sovietų Sąjungos". Pateikia žinių iš jos studijų pasirošimo dainininkės karjerai sovietų okupuotoje Lietuvoje. Pajautė laisvės spindulėlį, kai su studentų grupe koncertavo Rytų Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje. Visur juos lydėdavo slaptingi sargai, kurie grįžus turėdavo valdžiai raportuoti apie tavo elgesį. Šiuo pasakojimu Violeta atveria australams akis, koks teroras siaučia sovietų valdomuose kraštuose.

● **Maskva.** Sovietų Sąjunga praėjusį savaitgalį šventė 70 metų sukaktį nuo bolševikų revoliucijos, pradėdama Maskvoje milžinišką paradą, rodydama savo karinę galybę. Nežiūrint Gorbačiovo skelbiamam atvirumui, geležinė uždanga tebekabo ir Rusijos okupuoti kraštai tebėra raudonosios armijos geležinėse replėse. Nobelio taikos premijos laureatas akademikas Andrei Sakarov kviečia sovietinę valdžią paskelbti diktatoriaus Stalino nusikaltimus. Sakarovas laikomas dvasiniu disidentu vadu.

● **Vašingtonas.** JAV žvalgybos tarnyba praneša apie sovietų slapstas bazes įrengtas Indijos vandenynne Seychelles salose, kurios yra apie 1.000 mylių nuo rytu Afrikos. Strategiskai labai svarbi vieta, iš kur gali kontroliuoti laivų susisiekimą.

● **Užsienio spauda praneša** apie Armenijos sostinėje Jerevane įvykusias demonstracijas, iš sovietų reikalaujant armenų tautai grąžinti jai priklausančias teises ir laisvę. Demonstracijose dalyvavo virš tūkstančio armenų, o kitą dieną demonstravo virš 3.000 armenų, reikalaudami uždaryti Maskvos įrengtas branduolinių gajaines, kurios teršia Armenijos orą, vandenį ir žemę. Užsienio spaudos agentūrų žiniomis, kaip praneša Vatikano radijas, Armenijoje kasmet į atmosferą išmetama per 400 tūkstančių tonų įvairių fabriku taršos. Palyginus šiuos duomenis su šių metų spalio mėn. Vilniaus "Svyturio" 19 nr. duomenimis apie Lietuvos ekologinę "švarą", pastebėsime, kad Lietuvos padangė nė kiek nėra giedresnė už Armenijos. Užsienio spaudos agentūros, pranešdamos apie Armenijos demonstracijas, vėl primena ir Pabaltijo kraštuose rugpjūčio 23 d. vykusias demonstracijas Molotovo - Ribentropo sandėrio metines.

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukšas. Korespondencijas straipsnius, skelbimus, prenumeratas siusti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties viena cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimu turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas rašo savo nuožūra

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Anelė Strunga, 83 m. amžiaus, mirė XI. 6 Mt. Royal ligoninėje. Rožančius Tobin koplyčioje North Melbourne XI. 10 vakare 7 val. Laidotuvių šv. Mišios mūsų šv. Jono bažnyčioje trečiadienį 10 val. ir palydima į Fawknor kapines.

Mečys Kaulėnas mirė XI. 7.

Jadvyga Dargvainytė, 78 m., Geelonge mirė XI. 10. Laidotuvių šv. Mišios XI. 13, penktadienį, 10 val. šv. Jono bažn. Geelonge.

A.a. Anitos Matukevičienės atminimui vietoje gėlių Tėviškės Aidams aukojo \$ 50 Dr. Virginija R. Bilson su šeima, \$ 20 Irena O'Dwyer. Už jos vėlę šv. Mišioms aukojo T. J. Jurgelaičiai. E. Zdanavičienė prašė paskelbti, kad A. Matukevičienės atminimui \$ 20 aukojo Socialinės globos moterų draugijai, o J. E. Balčiūnai \$ 20 Australijos lietuvių fondui.

Nina Žemaitienė XI. 5 gavo žinią iš Lietuvos, ten mirė jos brolis Jonas Laukaitis - medicinos daktaras ir chirurgas. Už jo vėlę pas mus sekančią dieną aukotos šv. Mišios.

Tėviškės Aidų kompiuterio išgijimui aukojo \$ 100 Bronė Ropienė iš Fairfield NSW, \$ 100 Jurgis Želvis iš Randwick NSW, po \$ 20 Juozas Jaudegis, R. V. Mačiai, Janina Petkevičienė, Vincas Sidabra vėl \$ 10. Ačiū jiems visiems!

Kūčioms plotkelių jau galima gauti sekmadieniais prie bažnyčios pas Juozą Jurgelaitį, kitom dienom - Parapijos namuose.

Stasė Fišerienė taip pat dėkoja ir Aliutei Špokevičienei ir jos sūnui Rimui Špokevičiui už visą pagalbą, mirus brangiam sūnui Antanui.

Kostas Butkus užprašė šv. Mišias mirties I metinėse už savo žmoną Oną Butkiene, kuri mirė Sale mieste 1986. XI. 17.

Sale mieste lietuviškos pamaldos Lietuvos Kariuomenės šventės proga Seselių vienuolyno koplyčioje, 341 York St. lapkričio 14 d., šeštadienį, 12 val. kviečiami ir Latrobe Valley Seniūnijos bei apylinkių lietuviai.

Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvos namuose šv. Mišios už Janiną Mažylienę lapkričio 21 d., šeštadienį, 2 val.

Jonas Daunys Mt. Royal ligoninėje priėmė šv. Sakramentus ir jau pradeda ligą nugalėti.

A.a. Danutės Žilinskienės užuojautoje TA Nr. 42 prie Vaitiekūnų šeimos turėjo būti Marytė ir

Darius Raulinaičiai, ne Laurinaičiai. Taip pat V. Vaitiekūnienės a.a. Danutės Žilinskienės Nekrologe turėjo būti Jonė Žalkauskienė, o ne Janė.

Kariuomenės šventės pamaldose XI. 29, sekmadienį, DLK Vytenio šaulių kuopa dalyvauja uniformuoti su savo vėliava, - praneša pirm. J. Kvietelaitis.

Balys Jablonskis, 91 m. amžiaus, guli Royal ligoninėje 4N. Jam suteikti visi Ligonijų Sakramentai.

TEVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

40 METŲ AUSTRALIJOJE

Pirmojo transporto lietuviai yra kviečiami lapkričio mėn. 28 d. (šeštadienį) 6 val. vak. atvykti su šeimos nariais į Melbourne lietuvių klubo patalpas paminėti 40-ties metų sukaktį Australijoje. Numatoma programa ir vakarienė - asmeniui po \$ 10.

Norintieji dalyvauti, kurie dar nėra užsiregistravę, prašome nedelsiant užsiregistruoti pas Melbourne lietuvių klubo baro vedėją A. Rakštelį.

Organizatoriai

Mūsų Rėmėjai

Tėviškės Aidų vajeaus aukotojai naujam kompiuteriui: \$ 500 Melbourne lietuvių klubas, \$ 135 Tėviškės Aidų lankstytojų būrelis, \$ 120 Sydnėjaus lietuvių būrelis, kurie po a.a. prelato Prano Vasario atminimo Mišių sudėjo šias aukas, ją prisuntė A. Savickienė, \$ 100 Tautos fondo rėmėjų būrelis, \$ 100 Vytautas Mieliauskas, \$ 100 Socialinės globos moterų draugija, \$ 70 J. O. Bratiškai, po \$ 50 O. Giedraitienė, Br. M. Sadauskai, po \$ 20 O. Alekna, J. A. Grigaičiai, J. L. Kebliai, Stasys Lukaitis, E. M. Matulioniai, J. J. Petraičiai, V. L. Petrusevičiai, Petronėlė Uščinienė, J. J. Žalkauskai, Albertas ir Antanina Žvirbliai, po \$ 10 A. Bajoras, S. Brasas, V. Sidabra, G. Zemaitytė.

Visiems aukų rinkėjams ir aukotojams nuoširdžiai dėkoja
ALK Federacijos Valdyba
(Bus daugiau)

A.A. ANITAI MATUKEVIČIENEI

mirus, jos vyrą Kostą ir dukterį Iloną Hare su šeima netekus mylimos žmonos ir motinos, nuoširdžiai užjaučiame gilaus skausmo valandoje ir kartu liūdime.

Soc. Globos Moterų D-ja
Melbourne

A. A. DR. JONUI LAUKAIČIUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo mamą, seserį Niną Žemaitienę, brolius Adomą ir Vincą.

J. Z. Prancūnai
H. S. Statkai
G. Z. Jokubaičiai
V. Jablonskienė

ADELAIDE

KAS VYKSTA MEDJUGORJE KAIME, KOMUNISTINĖJE JUGOSLAVIJOJE?

Šiuo klausimu, skelbtu parapijos biuletenyje ir lietuviškoje radijo valandoje, daugelį užintrigavusi Adelaidės liet. kat. moterų d-jos valdyba spalio 25 d. Liet. kat. centro salėje gausiam susirinkusių būriui suruošė viešą pranešimą, stipriai sudominusį daugelį dalyvavusių.

Pranešimą pradėjo Draugijos pirm. S. Pusedriene, paaiškinusi, kas yra stebuklai ir ilgiau sustojusi prie Marijos apsišėkimų Si-luvoje, Liurde ir Fatimoje. Apie dabartinius Marijos apsišėkimus Medjugorje išsamų pranešimą pasikeisdamos skaitė Z. Vencienė, R. Kubilienė ir A. Jasiūnienė.

Iš tikrųjų ten bevykstą nuostabūs dalykai. Jau šešeri metai beveik kasdien ten jaunuolių būreliui pasirodanti Mergelė Marija, su jais kalbanti, atsakinėjanti ir jų klausimus, juos prašanti paskelbti pasauliui, kad jei žmonija nesugrįš prie Kristaus, artimoje ateityje jos laukianti baisi Dievo bausmė. Apsišėkimų metu saulėje ir aplink kaimą esančiuose kalnuose vyksta protu neišaiškinami reiškiniai, kuriuos mato šimtai tūkstančių, ten iš viso pasaulio suvažiuojančių žmonių.

Buvo paskaityta iš spaudos surinkti eilės ten buvusių patirti išpūdžiai, tarpe jų Australijos rašytojas ir milijonieriaus Le Grand šeimos nuostabus atsivertimas ir tapimas Medjugorje įvykių garsintojų grupe, žurnalisto J. Janušaičio, melbourniškės J. Petraičienės ir kitų ten buvusių pergyvenimai.

Pranešimą užbaigė Draugi-

jos pirmininkė pranešė, kad Medjugorje Marijos apsišėkimams ir jos raginimams skleisti visame pasaulyje ir Australijoje yra sudaryti centrai "Centre for Peace", kur galima apie tai gauti literatūros ir video filmų, pažadėjo, jei bus didesnis susiudomavimas, bandyti tų filmų išnuomoti ir kita proga juos susirinkusiems parodyti televizijoje. Padėkojus pranešimą skaičiusiom ir jį padėjusiam paruošti Pr. Pusedriui, buvo visų sugiedota giesmė Marija, Marija. Po to norintieji galėjo gauti tam reikalui paruoštą brošiūrą.

Pr.P.

VOKIEČIAI REMIA MISIJAS

Vakarų Vokietijoje šiuo metu vyksta krikščioniškosios misijom remti mėnuo, kuriam šiais metais yra parinktas šūkis "Neapleiskite mūsų!". Misijom remti mėnesio bėgyje visose Vakarų Vokietijos katalikų parapijose yra pravedamos rinkliavos, kurių metu surinktos lėšos yra vėliau paskiriamos įvairiems religiniams ir socialiniams projektams misijų kraštuose finansuoti. Šiais metais paramai Azijoje, Afrikoje ir Okeanijoje apštalaujantiems misijonieriam - kunigam, vienuoliam ir pasauliečiam, kurių tuose kraštuose iš viso yra apie pusę milijono.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

DEMESIO!

Registracija į VI PLJ Kongresą baigiasi lapkričio 20 d. Siųskit registracijos anketą: Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungai 2 Schofield Street, Essendon 3040.

Jeigu dar negatov registracijos anketos, rašykite tuo pačiu adresu ar paskambinkite Andriui Vaitie-

kūniui (03) 379 2325 ar vietiniams Jaunimo sąjungos pirmininkams.

PADĖKA

Mūsų brangiajai a.a. Danutei Jadvygai Žilinskienei iškeliauvus į amžinybę, dėkojame: kun. dr. Pr. Daukniui už velionės lankymą ligoninėse, maldas, pravestą rožinį ir aukotas šv. Mišias bei palydėjimą į kapines.

Paskutinį sudiev tarusiems: D. Baltutienei - Krašto valdybos vardu, inž. K. Lynikui - Apylinkės valdybos vardu, J. Žalkauskienei - Socialinės globos moterų draugijos vardu, Dr. J. Kuncai - Lietuvių klubo vardu, Mrs. R. Otto - Universiteto kolegijų vardu, D. Simankevičienei - Tuebingeno studentų vardu, V. Vaitiekūnienei - draugų ir šeimos vardu.

Bičiuliui Jurgiui Žalkauskui už atsiveikimo pravedimą. Socialinės globos moterų draugijai už šermenų suruošimą ir garbės sargybą.

Bažnytiniam chorui, vadovaujamam P. Morkūno, solistui inž. J. Rubui, P. Prašmutaitei, V. Aleknei už giesmes ir muziką šv. Mišių metu.

Visiems gausiai dalyvavusiems rožinyje, šv. Mišiose ir palydėjusiems į paskutinę poilsio vietą. Taip pat visiems aukojusiems šv. Mišioms, Soc. globos moterų d-ja ir Anticancer Council of Victoria.

Visiems lankiusiems ligonę jos sunkių dienų metu ir mus visus užjautusiems žodžiu, laiškais, gėlėmis, per spaudą ir įvairiais kitais būdais.

Liūdesyje likę: Vyras Algimantas, sūnūs - Raimundas, Andrius, Vygintas ir Kęstutis, marčios Jane ir Dalia - Žilinskai, motina Stefanija Bortkevičienė ir sesuo Laima Ray su sūnum ir marčia

SYDNEY

PAVERGTŲ TAUTŲ METINIS BALIUS

Spalio 31 d. Lenkų klube Ashfield įvyko NSW Pavergtų tautų komiteto metinis balius. Parengimas vyko mažoje salėje, kuri talpina apie šimtinę svečių. Atrodo, kad dar buvo ir laisvų vietų. Lietuvius su Bendruomenės pirm. A. Giniūnu atstovavo 12 tautiečių. Vakaras buvo ruošiamas papildyti Pavergtų tautų komiteto tuštėjančią kasą. Vargu ar ji praturtėjo iš tokio mūsų atsiliepiamo. Okupantas gali tik sau rankas patrinti, nes vis mažiau ir mažiau balsų prieš mūsų kraštų nelegalią okupaciją.

Ačiū Apylinkės valdybai, p. Ramanauskienei iš Greenacre ir L. Kramilieni už fantus vakaro loterijai.

A. Kramilius

FAIRFIELDO FESTIVALIS

Kas metai Fairfieldo miesto Festivalio komitetas ruošia plataus masto viso mėnesio festivalį, į kurį įeina visa eilė kultūrinių rengimų. Festivalis užsibaigė spalio 31 d. grandioziniu paradu su virš šimto gyvųjų paveikslų sunkvežimių ir žygiuotojų iš tautinių grupių. Tai puiki proga parodyti savo spalvas ir kultūrą. Siemet parade dalyvavo ir pats premjeras Bary Unsworth. Festivalio vykdomajame komitete dirba ir šių eilučių korespondentas. Apgailėtina, kad lietuviai nutarė šį svarbų įvyki ignoruoti. Buvo pradžėje groti lietuvių jaunimo orkestras už \$ 200, ir tik likus dviem savaitėm laiko sužinota, kad jų daugiau nėra, o buvo išreklamuoti vietinėje spaudoje daugiau už kitus.

Tarptatiniame koncerte, kur dalyvavo 12 tautybių, lietuviai šokėjai vėl nutarė nedalyvauti. Ir čia mokėjome grupėms po \$ 50 kelion pinigų. Nėra pateisinama, kai politiniai imigrantai vengia pasirodyti po Pavergtų tautų vėliava, dar labiau nepateisinama, kai mūsų žmonės neranda reikalo parodyti savo gražius rūbus ir tautinius šokus, kur nieko panašaus neturi kitos tautybės.

Kur dingo mūsų pasididžiavimas savo tautos kultūriniais turtais?

A. Kramilius

Chairman Mardi Gras Fairfield Festival Committee

PENSININKŲ KULTŪRINĖ POPIETĖ

Spalio 25 d. Lietuvių klube Sydnejaus pensininkai buvo suruošę įdomią kultūrinę popietę. Vadovaujami Vytauto Narbuto, Sydnejaus pensininkai išaugo į didžiausią organizaciją. Turėdami laiko ir sveikatos, aktyvistų būrelis sutelkęs net keletą dainininkų.

Pirmutinė scenoje pasirodė Saparienė su savo parašyta ir surinkta humoreska. Per savo ilgą gyvenimą Sydnejaus "žuvautoja" turi daug ką papasakoti. Girdėjome ne kartą deklamuojant Mildą Vaškevičienę. Ji visada perduoda savo deklamaciją su įsijautimu. Jono Bireto vadovaujami jaunieji ir senjorai Sūkuro šokėjai pašoko keletą tautinių šokių. Su dviem eilėraščiais išėjo deklamuoti Margarita Kavaliauskienė. Linksmieji broliai: Edvardas Lašaitis, Vytautas Stasiūnaitis, palydint akordeonu Petru Viržintui "užlipo kai kam ant mazolių". Ką gi, yra laisvas kraštas ir kol neatsiranda geresnių, tenkinamės su tuo ką turime.

Pabaigai pensininkų dainos mėgėjai, palydint akordeonu A. Kramiliui, padainavo: Ar aš tau sese nesakiau, Kas subatos vakarėli, Per klausučių ulytėlę, Oi kur buvai dieduk mano, solo partijas atliko I. Daniškevičienė ir St. Abramavičius ir Pragėriau tėvo ūki.

Po programos buvo turtinga fantais loterija ir svečiai buvo pavaisinti veltui pensininkų keptais pyragaičiais ir kavute. Sveikintini pensininkai. Laukiame ir daugiau panašių pasirodymų.

SUDIEV EMILIJONUI KOLAKAUSKUI

Spalio 17 d. po ilgos ligos amžinybėn iškeliaivo gilius pėdas palikęs mūsų bendruomenėje Emilijonas Kolakauskas. Gimęs Raseiniuose 1903. 7. 18. Su daugeliu ano meto lietuvių I karo metu Emilijono šeima atsiduria Rusijoje. Po revoliucijos sugrįžęs į Lietuvą baigė Šiaulių gimnaziją, stoja į Lietuvos aviaciją ir išeina į atsargą karininko laipsnyje. Baigęs teisės mokslus Vytauto Didžiojo universitete, gauna aukštą tarnybą "Lietūkyje". II karo pasėkoje Kolakauskų šeima atsiduria pabėgėlių sto-

vyklose Vokietijoje. Atvykęs į Australiją 1949 m., nors sunkiai besikurdamas, pasineria lietuvių bendruomenės veikloje. Dirba Krašto valdyboje ir daug kartų renkamas į ALB Krašto tarybą. Didžiausią dalį savo laiko yra paskyręs Lietuvai namų Sydnejuje realizavimui ir vėliau būdamas direktoriumi.

Po gedulingų Mišių 1987. 10. 21 Lidcombeje, kurias aukėjo prel. P. Butkus su kun. P. Martūzu, vėlionio palaikai buvo palydėti į Rookwood krematoriumą. Su vėlioniu atsisveikino Lietuvių klubo vardu V. Bukevičius, Krašto valdybos - J. Zinkus ir Sporto klubo vardu E. Lašaitis.

Liūdesyje liko ligota žmona Stanislava, dukra Jūta Šlitterienė ir sūnus Jurgis su šeimomis. Po ilgos žemiškos kelionės lai Amžinoji šviesa tau tešviečia. kor.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Adelaidėje per Tautos fondo atstovą J. Stepaną aukėjo: po \$ 50 Lietuvos atgimimo sąjūdis ir Jonas Cibulskis, \$ 10 Vl. Marcinkevičius.

Čiurberio Juodvalkienės atminimui vietoje gėlių per TF atstovą B. Minių aukėjo: po \$ 10 V. K. Biveiniai, V. Keraitienė, \$ 6 E. J. Perlibachai, po \$ 5 Z. Adickas, Z. Vičiulis, K. Makūnas, T. Nekrašius, F. Borumas, J. Kovalskis, R. Katauskas, E. Laurionis, P. Dabrega, F. Katauskienė, R. Patašienė, A. Švedas J. Lizdenis, B. Minius, \$ 3 M. Martišienė, po \$ 2 E. Baltaragienė, D. Gallagher, E. Panks. V. Keraičio atminimui aukėjo \$ 50 našlė Viktorija Keraitienė.

Sydnejuje mirus visuomenininkui Emilijonui Kolakauskui, vietoj gėlių su gilia užuojauta jo šeimai aukėjo: \$ 100 H. A. Šlitteriai, \$ 40 M. G. Umbražiūnai, \$ 11 V. Šliogeris.

Visiems aukojusiems nuoširdus ačiū!

A. Kramilius

Tautos Fondo Atstovybės išd., Syd.

GEELONGAS

Lapkričio 21 d., šeštadienį, 4 val. p.p. Geelongo lietuvių bendruomenės valdyba ruošia metų užbaigimo Iešminę Geelongo liet. bendruomenės namuose. Kadangi šių Naujų Metų išvakarės neruošime, nes rengia sporto klubas "Vytytis".

Turėsime progos pabūvoti gražioje lietuviškoje nuotaikoje. Asmeniui kaina tik \$ 3. Norintiems atsilankyti į šią popietę, valdyba prašo pranešti šioms valdybos nariams: skambinti E. Srederienei, tel. 78 2108 arba C. Vaičekauskieni, tel. 78 7216. Stipresniais gėrimais svečiai patys pasirūpina. Nuo širdžiai laukiame iš toli ir arti visų atsilankant.

ALB Geelongo Apylinkės V-ba

MELBOURNAS

Ramovėnams ir visuomenei I

Kariuomenės šventės minėjimas Melbourne įvyksta lapkričio 22 d.: iškilmingos pamaldos šv. Jono bažnyčioje E. Melbourne 12 val., tolimesnis minėjimo pradžios vyks Lietuvių namuose. Pradžia 2.30 val. po pietų.

Kviečiame šalius, skautus ir sportininkus dalyvauti uniformuotus ir su vėliavomis. Savo skaitlingu dalyvavimu pagerbsime tuos, kurie mirė už savo tėvynės laisvę. LKV S-gos Ramovė Melb. skyr. Valdyba

BIBLIOTEKOS PRANEŠIMAS

Saltinių bibliotekai gauta: Pauliaus Jatulio redaguoti Zenono Ivinskio Rinktiniai raštai, IV Krikščionybė Lietuvoje, išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Romoj 1987 m., 750 psl. (P. Jatulio dovana). Paruoštas Kosto Burbulio Šventasis Raštas, komentarai - aiškinimai, antroji - ketvirtoji Mozės knyga, 2 tomas; Ketvirtoji Mozės - antroji Samuelio knyga, 3 tomas, Chicago 86. (A. Baltukonienės dovana).

Melbourno lietuvių bibliotekai gauta: daug įvairių vertingų knygų, kurias dovanuoja Meilė Gerdvilytė Spence. \$ 10 auka J. Kamarasko. City of Melbourne 1987 Community Directory; Information about Council - Community Services in the City of Melbourne. Nuoširdi padėka.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDE SEBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadi. 11 val. ryto, pirmadi. 6.30 val. p.p

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

FEMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: - Skatinti remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas AUSTRALIJOJ.

Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:
PO. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051.

AL Fondo Valdyba

"TĖVIŠKĖS AIDŲ" SKAITYTOJAI I

Maloniai prašome visų apsimokėti prenumeratą. Kas nori gauti pakvitavimą, pridėti pašto ženklą. Adreso pakeitimui pridėti \$ 1. Nepamirškime ir savo dalį "Tėviškės Aidams" įrašyti į Testamentą. Dėkojame iš anksto.

ALK Federacijos Valdyba

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad. 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS

Penktadieniais 5 - 11.30 val.

Šeštadieniais 2 - 12.30 val.

Sekmadieniais 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad. penktad. ir šeštad. nuo 6 val.

Sekmadieniais - nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. SVEDIŠKAS STALAS - SMORGASBORD

Kaina \$ 4. Kviečiame visus.

Seimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.